

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a Klausmann & Kovács Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a Megyeri Ügyvédi Iroda által képviselt **alperessel** szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2009. december 29. napján kelt 28.G.40.080/2006/79. sorszámu végzésével kijavított 2009. szeptember 29. napján kelt 74. sorszámu ítéletével szemben a felperes részéről 77,78. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4.438.707. (Négymillió - négyszázharmincnyolcezer - hétszázhet) Ft tőkét, valamint annak a 2006. június 6. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, továbbá 758.448. (Hétszázötvennyolcezer - négyszáznegyvennyolc) Ft első- és másodfokú perköltséget; míg ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítélete keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyja.

Mellőzi a kijavított elsőfokú ítélet előlegezett szakértői díj mértékére, a szakértői díj- és perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

2004. januárjában a megrendelő felperes és a vállalkozó alperes között szóban vállalkozási szerződés jött létre a „Gordius pénzügyi információs rendszer” informatikai program Magic 9.3 SP4 programnyelvről Microsoft Dot.net programnyelvre átírására, 5.000.000,- Ft + áfa (6.250.000,- Ft) vállalkozói díjért. A szerződés alapján az alperes vállalta az újabb programnyelv szerinti program elkészítését, beüzemelését, a program-tesztek elvégzését és a program telepítését a felperes megrendelőinél. A felperestől az új szoftvert helyi önkormányzatok rendelték meg pénzügyi-, költségvetési-, gazdasági- és ellenőrzési feladataik elvégzésére. A szóbeli szerződés alapján az alperes a teljesítést megkezdte, a felperes pedig a kikötött díjat az alperes által kiállított számlák ellenében havi 300.000.Ft + áfa részletekben teljesítette.

A felperes e-mailben 2004. október - november hónapban a felek közötti vállalkozási szerződés feltételeit tartalmazó írásbeli szerződést küldött az alperesnek, amely azonban azt a felperes sürgetése ellenére nem írta alá. A felperes a 2005. év elején sürgette az alperesi teljesítést, melyre az alperes *2005. áprilisában - 2004. december 31. napjára dátumozva* - aláírta a felperes által részére megküldött írásbeli vállalkozási szerződést. Az írásbeli vállalkozási szerződés IV. pontjában a vállalkozó alperes a program funkcionális működési tervének elkészítését 2004. július 30. - , a működőképes program elkészítését 2004. augusztus 31. - , a beüzemelést 2004. szeptember 30. - és az „egyedi igényekhez igazítást”, valamint a dokumentációk átadását *2004. december 31. napjáig* vállalta. A szerződés XIII. pontjában a felek elállási jogot kötöttek ki arra az esetre, amennyiben „a másik fél nem képes a szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésére”. Az alperes teljesítésének elmaradására hivatkozással a felperes *2005. november 25-én* - telefonon - a szerződéstől elállt, melyet utóbb (2006. február 16-án) írásban megerősített, egyben kérte az alperesnek kifizetett 5.312.000,- Ft vállalkozási díj visszafizetését.

A felperes módosított keresetében 5.312.000,- Ft tőke, valamint annak a 2006. június 6. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A felperes kereseti érvelése szerint a szóbeli - majd írásbeli szerződésben kikötött teljesítési határidőt az alperes elmulasztotta, melyre figyelemmel a felperes a szerződéstől a Ptk.299.§. (1) bekezdése alapján elállhatott és a 300.§. (1) bekezdése szerint kártérítést követelhetett. Rámutatott, hogy az írásba foglalt szerződés tartalmától függetlenül az írásbafoglaláskor készített emlékeztető rögzítette, hogy a *szóbeli szerződés teljesítési határideje is 2004. december 31. napja volt*. Kiemelte, hogy a késedelem nem a felperesnek felróható, mivel a felperes nem módosította az igényelt szoftver-tartalmat, csupán megrendelői utasításokat adott. Az alperes szolgáltatása oszthatatlan volt, így a szerződésszegés következményei a teljes alperesi szolgáltatásra nézve beálltak. (Ptk.317.§. (2) bekezdés) A felperes elállásáig az alperes csak részben végezte el a vállalt szoftver-fejlesztést, így az alperes teljesítésének nincs értéke.

Az alperes *ellenkérelmében* a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a felek között szóban létrejött szerződés tartalmának nem feleltek meg az utóbb írásba foglalt szerződés feltételei. Valójában a felek között nem vállalkozási - hanem „együttműködési szerződés” jött létre, a felek közösen dolgoztak a programfejlesztésen. A 2005. áprilisában aláírt, visszadátumozott írásbeli szerződés több okból is *semmis*. Így a szerződéskötés idejét megelőző, teljesíthetetlen teljesítési határidők miatt lehetetlen szolgáltatásra irányult (Ptk.227.§. (2) bekezdés); az alperes azt a felperes elállásától fenyegetve, kényszerhelyzetben írta alá, így jóerkölcsbe is ütközik (Ptk.200.§. (2) bekezdés); valamint színlelt, mert nem a felek tényleges akaratát tükrözi. A szerződés érvénytelenségére figyelemmel az abban kikötött elállás jogával a felperes nem élhetett. A törvényen alapuló elállás jogát (Ptk.300.§. (1) bekezdés) pedig a felperes azért nem gyakorolhatta, mert a szerződéskötés előtti helyzet - a szolgáltatás tárgyára figyelemmel - nem állítható helyre. (Ptk.320.§. (3) bekezdés) A Ptk.300.§. (1) bekezdése szerint pedig a felperes érdekmúlását nem bizonyította, így nem igazolt, hogy a szerződéssel elérni kívánt cél az alperes késedelme folytán már nem valósulhat meg. Ezek mellett a felperes a szerződés teljesítésére sem fix

határidőt, sem póthatáridőt nem tűzött. (Ptk.300.§. (2) bekezdés) Az elsőfokú eljárásban kirendelt szakértő véleményével szemben állította, hogy teljesítése a szerződésben vállalt kötelezettségeihez viszonyítva mintegy 80%-os mértékű volt. Végül azzal is érvelt, hogy a felperes kárai bekövetkeztét sem bizonyította.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott, kijavított *ítéletével* a keresetet elutasította, egyben kötelezte a felperest az alperes - szakértői díjból és ügyvédi munkadíjból álló - költsége viselésére. Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét az abban megjelölt jogcímek (Ptk.299.§. (1) bekezdése, 300.§. (1) bekezdése) alapján vizsgálta. Elsődlegesen arra a következtetésre jutott, hogy a perben a vállalkozási szerződés teljesítési határideje bizonyítatlan maradt, mivel a 2004. december 31.-i teljesítési határidőre vonatkozó írásbeli szerződést a felek 2005. január 31. napján (helyesen: 2005 áprilisában 2004. december 31. napjára visszadátumozva) kötötték meg. A felperes érdekmúlását vizsgálva a lefolytatott informatikai szakértői bizonyítás alapján a bíróság azt állapította meg, hogy a szerződés tárgyát képező szoftverfejlesztési szolgáltatás osztható szolgáltatás, figyelemmel arra is, hogy a felperes az alperes által kifejtett tevékenység alapulvételével fejezte be a végső szoftverfejlesztést. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában részletesen elemezte az informatikai szakértő azon megállapításait, amely szerint az alperes által készített Dot.net-es alkalmazásban kevés az olyan almenü és menü, melynek működésében ne lenne hiba, a programfejlesztés 15-20%-os állapotú, az elvégzett munka értéke pedig 750.000,- - 1.000.000,- Ft. Értékelte az elsőfokú bíróság azt is, hogy az alperes szolgáltatásának átlagos készülségi foka 16,44%-os mértékű. Megállapítva, hogy az alperes által elvégzett fejlesztés nem volt használható, a bíróság kifejtette, hogy a szoftver egymásba épülő elemekből, modulokból áll fel, melynek minőségét nem befolyásolja jelentősen az, hogy hibák és zavarok is mutatkoznak. Végül rámutatott, hogy a felperes olyan „figyelemreméltó és különös méltánylást érdemlő” körülményre nem hivatkozott, amely megalapozná az érdekmúlását és a szerződéstől való elállását. Vizsgálva, hogy a felperest milyen kár érte az alperes részleges készülségi fokú szoftvere folytán, rámutatott, hogy a szakértői vélemény szerint is az alperesi szoftverfejlesztés befejezéséhez 3-6 hónap időtartam lett volna szükséges.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő *fellebbezést* az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a keresetnek való helytadás iránt. Fellebbezésében elsődlegesen kifogásolta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, azt, hogy a bíróság tudomást sem vett a szóban létrejött szerződést megerősítő, annak tartalmával megegyező írásbeli szerződésről. Tekintve, hogy az alperes a 2004. október - november hónapban megküldött írásbeli szerződés tartalmát nem kifogásolta, az elsőfokú bíróságnak az írásbeli szerződés feltételeit figyelembe kellett volna vennie. Kiemelten hivatkozott a fellebbezéséhez csatolt, 2005. március 16. napján kelt „tárgyalási emlékeztetőre”, amely szerint az alperes ügyvezetői ("A" és "B") elismerték, hogy az írásba nem foglalt vállalkozási szerződés teljesítési határideje 2004. december 31. napja volt. Azzal is érvelt, hogy az alperes ismerte a felperes önkormányzati megrendelőivel kötött megállapodásait és az abban foglalt határidőket. A teljesítési határidő elmulasztása miatt a felperes jogosult volt elállni az írásba foglalt vállalkozási szerződés XIII. pontja alapján. Hivatkozott az elsőfokú eljárásban kirendelt informatikai szakértő azon nyilatkozatára, hogy a felhasználót csupán a szoftver

alkalmazhatósága és a használatbavétel határideje érdekli. Ez is azt támasztja alá, hogy az alperes szolgáltatása oszthatatlan volt, így a szerződésszegés következményei a Ptk.317.§. (2) bekezdése alapján az egész szerződésre beálltak. Mivel a vállalkozási szerződés eredménykötelem, az alperes által szolgáltatott „programkezdemény” a szerződési cél megvalósítására nem volt alkalmas. Utalt a szakvélemény azon megállapítására, hogy a 2004. januárjától 2006. októberéig tartó majdnem három év volt szükséges a 15-20 %-os készütség eléréséhez, míg a fennmaradó 80 % teljesítéséhez maximum hat hónap. Ezért kétséges, hogy az alperes valóban a megfelelő ütemben fejlesztette-e a vállalt szoftvert. Vitatta az elsőfokú ítélet azon megállapítását, hogy az érdekmúlása ne lett volna igazolva. A helyi önkormányzatok megrendeléseinek megléte, azok elvesztésének veszélye, az önkormányzatok számviteli- és pénzügyi rendszerének működőképessége és az alperesi teljesítés évek óta tartó reménytelen befejezetlensége mind olyan körülmények, melyek a felperesi elállás jogszerűségét megalapozzák. Végül utalt az EBH 2004/1143 szám alatt közzétett eseti döntésre, amely alapján a felek közötti jogviszony helyes jogszabályi minősítését kérte.

Az alperes *fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Kifejtett álláspontja szerint a keresetben megjelölt jogcímtől olyan módon nem lehet eltérni, hogy a keresetben előadottakat tágan lehetne értelmezni. A felperes keresetében a Ptk.299.-300.§-ai alapján kártérítést kért, de a kártérítési felelősség megállapításához szükséges tényeket nem bizonyította. Az alperes késelembbe esése szempontjából a teljesítési határidő ismerete a lényegesebb, melyet a felek az eredeti - szóbeli - megállapodások megkötésekor nem rögzítettek. Változatlanul fenntartotta, hogy az utóbb írásba foglalt szerződés több okból érvénytelen, melyet a bíróságnak hivatalból kell figyelembe vennie. Az írásbeli szerződésben kikötött 2004. december 31.-i teljesítési határidő a 2005. évben történt műszaki tartalom módosulások miatt sem lehet releváns. Értékelése szerint a felperes a Ptk.300.§. (1) bekezdése alapján érdekmúlását nem bizonyította, így az alapján a felperes elállása nem jogszerű.

Az ítéletábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészíti ki, hogy a felperes szervezeti képviselője, Kozma László, illetve az alperes ügyvezetői "A", és "B" 2005. március 16. napján megállapodtak, hogy az informatikai program átírására szóban létrejött vállalkozási szerződésüket írásba foglalják, annak elkészítésével közösen megbízták a felperes jogi képviselőjét. Az ekkor felvett „tárgyalási emlékeztetőben” rögzítették, hogy a szóbeli vállalkozási szerződés teljesítési határideje 2004. december 31. napja volt.

A kiegészített tényállás alapján a fellebbezés túlnyomó részben alapos.

Az ítéletábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a részben hiányosan megállapított tényállásból nagyobb részt téves jogkövetkeztést levonva utasította el a felperes keresetét.

Az elsőfokú bíróság azt helytállóan állapította meg, hogy a megrendelő felperes és a vállalkozó alperes között informatikai program más programnyelvre átírására vállalkozási szerződés (Ptk.389. §) jött létre, mely magában foglalta a szerzői műnek minősülő (a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (Szt.) 1.§ (2) bekezdés c./ pont) felperesi felhasználására

vonatkozó engedélyt is. (Szjt. 42.§ (1) bekezdés) A szerződésben az alperes nem csak az újabb programnyelv szerinti informatikai program elkészítését, hanem annak a felperes (helyi önkormányzatok polgármesteri hivatalai) megrendelőinél a beüzemelését, programtesztet elvégzését és telepítését is vállalta.

Téves volt viszont annak elsőfokú ténybeli megítélése, hogy az eljárás során a szerződés teljesítési határideje bizonyítatlan maradt volna; tévesen következtetett továbbá az elsőfokú bíróság az alperes szolgáltatása oszthatóságára (Ptk.317.§ (1) bekezdés), valamint a felperes érdekmúlásának bizonyítatlanságára, és így elállása jogszerűtlenségére.

Az elsőfokú eljárásban csupán bemutatott (13. tjkv. 2. oldal), viszont a fellebbezéshez már csatolt 2005. március 16. napján kelt „tárgyalási emlékeztető” mindenben alátámasztja azt a felperesi perbeli álláspontot, hogy az írásbeli vállalkozási szerződés aláírását megelőzően - azonos tartalommal - a felek között már szóban is létrejött a vállalkozási szerződés, melynek teljesítési határideje - egyezően az írásba foglalttal - 2004. december 31. napja volt. Egyébiránt az emlékeztetőn kívül ugyanezt a határidőt tartalmazza a keresetlevélhez csatolt, az alperes által 2005. december 6. napján a felperesnek írt levél is.

Ellenkérelmében az alperes az írásba foglalt vállalkozási szerződés érvénytelenségét állította, háromirányú semmisségi kifogást előterjesztve. Ezt a semmisségi kifogást az elsőfokú bíróság - eltérő jogi álláspontja folytán- nem bírálta el; amely azért nem adott okot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú eljárás részbeni megismétlése elrendelésére, mert a semmisségi kifogás elbírálásához szükséges adatok az elsőfokú eljárás során lefolytatott bizonyítás anyagából megállapíthatóak voltak.

Tekintve, hogy a vállalkozási szerződés írásba foglalása - a fellebbezéshez csatolt emlékeztető szerint - csupán a szóban már megkötött (Ptk.216.§ (1) bekezdés) vállalkozási szerződés megerősítése volt, az írásbeli szerződés teljesítési határidőre vonatkozó rendelkezései nem irányulhattak lehetetlen szolgáltatásra (Ptk.227. § (2) bekezdés) amiatt, hogy a szerződés írásba foglalásának idejét megelőzték.

A megrendelő felperes számára az elállás jogát a felek közötti szerződés XIII. pontján túl a törvény is biztosítja a kötelezeti szerződésszegés egyes eseteiben (Ptk.300.§, 306. § (1) bekezdés, 313.§) és általában is (Ptk.395. § (1) bekezdés). Így a felperest megillető elállási jog gyakorlásának kilátásba helyezése nem minősülhet jogellenes fenyegetésnek, avagy kényszernek (Ptk.210.§ (4) bekezdés), amely lehetőséget adna a szerződés megtámadására akár kifogás útján is. Megjegyzendő, hogy az egyes érvénytelenségi okok (így: a jogellenes fenyegetés illetve a kényszer, valamint a Ptk.200. § (2) bekezdésében szabályozott semmisségi ok, a jó erkölcsbe ütközés) törvényi tényállási elemei tetszőlegesen nem keverhetőek és nem felcserélhetőek. Ugyanakkor nem sérti a jóhíszeműség és a tisztesség követelményeit, az általában elvárható magatartás zsinórmértékét (Ptk.4. § (1), (4) bekezdés), valamint az üzleti tárgyalások során a tisztességesen gondolkodó emberek értékrendjét (EBH.2003/956.) ha a megrendelő az őt megillető elállási jogára figyelmeztetve hívja fel a vállalkozót a szóban már megkötött szerződés írásba foglalására. Ezért a szerződés jó erkölcsbe ütközése sem állapítható meg.

Az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás adatai nem támasztják alá azt az alperesi kifogást sem, hogy az írásba foglalt szerződés nem a felek tényleges akaratát tükrözi, mivel a felek között nem vállalkozási, hanem háromoldalú „együtműködési keretszerződés” jött létre. (12. sorszám alatti alperesi beadvány) Az elsőfokú eljárásban kihallgatott, és a felek jogvitájában érdektelen Pórik Péter tanú (a többoldalú megállapodásban részes "C" Kft. ügyvezetője) arra tett vallomást ugyanis (13.tjkv. 4. oldal), hogy a háromoldalú együtműködési megállapodásnak a pénzügyi információs rendszer átírása másik programnyelvre nem volt része. Bizonyítatlan maradt ezen túl az eljárásban a szerződésben részes felek kétoldalú színlelése is, mely a színleltetés miatti semmisség (Ptk.207.§ (5) bekezdés) megállapításának feltétele.

Az említettek miatt érvényes vállalkozási szerződésben kikötött teljesítési határidő - nem vitásan - eredménytelenül eltelt, ezért az alperes késedelembe esett (Ptk.298. § a. pont). A késedelem - mint szerződésszegés - következményei az elsőfokú bíróság megítélésével szemben a teljes, alperes által teljesítendő szolgáltatásra, a szerződés egészére nézve beálltak. (Ptk.317.§ (2) bekezdés) A felek ugyan a szerződésben külön - külön teljesítési határidőkkel egyes részmunkákat (pl.: működőképes program elkészítése, beüzemelése, egyedi igényekhez igazítás, stb.) kötötték ki (IV. pont) azonban mindez nem jelentette azt, hogy az alperes szolgáltatását oszthatóvá tették volna. A szerződés I./2. pontjából kitűnően ugyanis az alperes azt vállalta, hogy az újabb programnyelvre átírt pénzügyi információs rendszer informatikai programot nemcsak elkészíti, hanem - tesztelést, beüzemelést követően - telepíti is a felperes megrendelőinél, a polgármesteri hivatalokban. Ebből következően a felperes szerződési érdekeit, a szerződésben kikötött célt (Ptk.277.§ (1) bekezdés c./ pont) csak a teljesen elkészült, beüzemelt és telepített programfejlesztés elégítette ki. A programfejlesztés egyes részelei önállóan a rendeltetésszerű célra alkalmatlanok voltak, mint ahogy az, az elsőfokú eljárásban kirendelt informatikai igazságügyi szakértő szakvéleményéből kitűnik. (31. szám alatti szakvélemény 2. válasz, 13. oldal; 55. tjkv. 5-6. oldal)

Annak megítélésénél, hogy a felperes alperesi késedelemre alapított elállása (Ptk.300. § (1) bekezdés) jogszerű volt-e, részben az Szjt. szabályaira, részben pedig arra kellett figyelemmel lenni, hogy a felperes az érdekmúlását bizonyította-e. Az Szjt. 49. § (3) bekezdése a felhasználó elállási jogát a szerző előzetes kijavításra felhívásához és a kijavítás szerző általi megtagadásához, avagy elmulasztásához köti. Ugyanakkor az Szjt. 42. § (2) bekezdése alapján a felhasználási szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg, és a felhasználási szerződésre vonatkozó törvényi rendelkezésektől egyező akaratral eltérhetnek, jogszabályi tilalom hiányában. Így a perbeli felek a vállalkozási szerződés XIII. pontjában - előzetes kijavításra felhívás nélkül - arra az esetre biztosítottak elállási jogot, ha a másik fél nem képes a szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésére azaz: ha késedelmesen, hibásan, vagy egyáltalán nem teljesít. Ezzel a szerződési kikötéssel a felek eltértek az Szjt. 49.§ (2)-(3) bekezdése szabályaitól, így azokat az elállás jogát gyakorló felperesnek az elállás közlését megelőzően nem kellett megtartania. (Így pl.: Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.112/2008/4.)

A Ptk.300. § (1) bekezdése alapján akkor tekinthető az elállás jogszerűnek, ha a kötelezett késedelembe esett és a jogosultnak a teljesítéshez fűződő érdeke megszűnt, azaz: a szerződéssel elérni kívánt cél a késedelem miatt már nem valósulhat meg. A konkrét esetben a felperesnek a polgármesteri hivatal megrendelők részére a számos pénzügyi -, igazgatási- és ellenőrzési funkciót megvalósító informatikai programot 2004. december 31. napjáig kellett szolgáltatnia. A kiegészített informatikai szakvélemény szerint (41. szám 9. oldal) az eredeti programnyelvről a másik programnyelvre átírást követően az összes meglévő funkciónak működnie kell. Azonban az alperes által a 2005. november 25.-i elállásig megvalósított fejlesztés menüpontjai legfeljebb 15-20 % -os arányban működnek és a meglévő menüpontok között is nagyszámban található működésképtelen. Ezért a programfejlesztés átlagos készültségi foka csupán 16,44 % -os volt. A nem vitatott informatikai szakvéleményre figyelemmel az ítéltábla egyetértett a felperes azon érvelésével, hogy a teljesítési határidő lejártát követően mintegy 11 hónappal ilyen csekély mértékben megvalósított programfejlesztéssel a szerződéskötéssel elérni kívánt cél (a polgármesteri hivatalok kielégítő programfejlesztése) már nem valósulhat meg. (Így pl.: BDT.2008/1781. Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.21.504/2007/8.) Ezért a felperes érdekmúlásra alapozott elállására jogszerű volt.

Az elállás a szerződést felbontja (Ptk.320. § (1) bekezdés), a felbontott szerződés a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal szűnik meg. (Ptk.319. § (3) bekezdés) Arra az alperes kétségtelenül helytállóan hivatkozott, hogy jelen esetben - a kötelezetti szolgáltatás természetére figyelemmel - a szerződéskötés előtti állapot nem állítható helyre, mindez azonban a felek közötti elszámolást nem akadályozhatja meg. A programfejlesztés megvalósított eredményeit az alperes a felperesnek átadta, ezért - a Ptk. 319. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával - a szerződés felbontását megelőzően nyújtott szolgáltatása arányos vállalkozói díjára tarthat igényt, függetlenül attól, hogy azt a felperes a megrendelői igényei kielégítése, a további programfejlesztés során felhasználta -e, avagy sem.

Fellebbezési ellenkérelmében az alperes arra is helyesen hivatkozott, hogy a felperes - elállására folytán - nem a már kifizetett vállalkozói díjat, hanem - téves jogcím megjelöléssel - kártérítést követelt a Ptk.299. § (1) bekezdése alapján. Azonban a bírósági gyakorlat egységes abban, hogy a kereseti kérelemhez kötöttség elve (Pp.3. § (2) bekezdés) azt jelenti, hogy a bíróságnak a keresetben előadott tények alapján, az azzal perbehozott jogviszonyt - a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő jogi minősítéssel - kell elbírálnia, nincs tehát kötve az esetlegesen tévesen megjelölt jogcímhez (EBH. 2004/1143, Győri Ítéltábla Gf.IV.20.054/2007/4.)

Ezért az ítéltábla a felperes keresetét a késedelemre alapított elállása miatt visszajáró vállalkozói díj megfizetése iránti követelésnek tekintette.

Az elszámolást pedig az elsőfokú eljárásban kirendelt informatikai szakértő azon említett és aggály mentessen szakvéleménye alapján kellett elvégezni, amely szerint a felek jogviszonyának megszakadásakor az alperes által teljesíteni vállalt szolgáltatás 16,44 % - os készültségű volt. Az alperesnek ezért a kifizetett 5.312.000,- Ft vállalkozói díj ezzel arányos

összege, 873.293,- Ft járt; míg 4.438.707,- Ft-ot a Pp.319. § (2) -(3) bekezdése alapján visszafizetni tartozott.

Ezekre figyelemmel az ítéletábra a Pp.253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét részben megváltoztatta, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az felperesnek 4.438.707,- Ft tőkét, valamint annak a 2006. június 6. napjától a kifizetés napjáig járó a jegybanki alapkamat 7%-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, míg ezt meghaladóan az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta.

Az ítéletábra mellőzte az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését, és a részbeni megváltoztatás miatt a perköltségre újabb határozatot hozott. Az elsőfokú eljárás során a felperes 318.800,- Ft kereseti illetéket rótt le, míg az alperes 396.648,- Ft szakértői díjat előlegezett.

Az ítéletábra - egyezően az elsőfokú bírósággal - a felek teljes pernyertessége esetére a jogi képviselőjükkel felmerülő ügyvédi munkadíjat a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet (R.) 3. § (2), (6) bekezdései alapján az árával növelt 300.000 - 300.000,- Ft-ban határozta meg. A felperes 84%-os arányban lett pernyertes, így a teljes 618.800,- Ft elsőfokú perköltségéből ilyen arányú, 517.792,- Ft perköltséget igényelhet az alperestől. Az alperes pernyerése 16 %-os, így a teljes 696.648,- Ft elsőfokú perköltségéből az ezzel arányos 111.464,- Ft-ot igényelhet a felperestől a Pp.78. § (1) bekezdése alapján. Ezek a Pp. 81. § (1) bekezdés szerinti egybeszámítása alapján a felperesnek 406.328,- Ft elsőfokú perköltséget köteles megfizetni az alperes.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy a perköltségre vonatkozó határozathozatal (Pp.77. §, 78.§ (1) - (2) bekezdés) nem jelenti azt, hogy a bíróságnak a határozat rendelkező részében (Pp.220. § (1) bekezdés d./ pont) külön-külön meg kellene jelölnie a felek által előlegezett egyes perköltség fajtákat, így a lerótt illeték, az előlegezett szakértői díj mértékét. A bíróságnak a pervesztes felet terhelő perköltség összegéről a pernyertesség arányának megfelelően (Pp.81. § (1) bekezdés) egy összegben kell rendelkeznie, függetlenül attól, hogy az előlegezett perköltség milyen jogcímen (lerótt illetékként, előlegezett szakértői díjként, vagy ügyvédi munkadíjként) merült fel. A rendelkező részi egyösszegű perköltség fizetési kötelezettség mellett az ítélet indokolására tartozó kérdés az, hogy a fizetendő perköltség-összeg milyen költség - nemekből és milyen okból állt össze. Ezért az ítéletábra mellőzte az elsőfokú bíróság kijavított ítéletéből az említettekkel ellentétes az előlegezett szakértői díj mértékére, a perköltség (így a lerótt kereseti illeték) viselésére vonatkozó rendelkezéseket.

A másodfokú eljárásban a felperes 318.000,- Ft fellebbezési illetéket rótt le, míg az ítéletábra a R.3.§(2), (5)-(6) bekezdése alapján a felek teljes másodfokú pernyerése esetére a jogi képviselőjükkel felmerülő ügyvédi munkadíjat az árával növelt 125.000-125.000,- Ft-ban határozta meg. A felperes a teljes 443.000,- Ft másodfokú perköltségéből annak 84%-át azaz 372.120,- Ft-ot igényelhet. Az alperes az ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségéből annak 16%-át, azaz 20.000,- Ft-ot követelhet a felperestől. Ezek egybeszámításával az alperes 352.120,- Ft másodfokú perköltség megfizetésére köteles a felperesnek. Az alperest terhelő első - másodfokú perköltség együttes összege 758.448,- Ft.

Győr, 2010. június 23. napján

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: